

Z a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 7. Zettortdeend 15tâ Webruar 1840.

W i h r s b e s e h n a s.

(Skattees Nr. 5.)

Woi Zuhß gan tik labbi buhtut, mannim fa-
wu ehnu pahrdoht, fazzija teewais wihrs; pa-
teefi, tahda jauka un beesa ebna naw redseta,
kâ Zuhßu ebna irr. Es paschauju azzis us
skrohdera ehnu dohmadas: jaschu schim ta
warrena ebna ne buhs, un eeraugu skrohdera
ebna gull libkumu libkumds, us semmi, deg-
guns un smakris bija warreni leels tai ebna, bet
rumpis bija libks un ziffas teewas; manna ebna
turprettin bija keela un beesa un fupla, itt kâ
ohsola kohks ehnu mestu. — Woi Zuhß zeenigs
tehws, fakka teewais wihrsch, woi Zuhß tik
labbi ne buhtut, mannim prett scho mazzinu fa-
wu ehnu ardoht? Memmeet to drohschi, parau-
gat kas tanni eefschâ. Es panehmu mazziau;
mazzinsch bija tuksch. Bet kad fahku tai maz-
zina pirkstus eebahst, stary pirksteem rubbulis
gabbijahs. Teewais wihrs fakka: Welzeet tik
drohschi ahra, un welku rubbuli pehz rubbuka
ahra. Skrohderis schohs brihnumus redsejis
fahk kleppohst un dwaschu peetturreht, un skat-
tahs us farwu ehnu, bet teewais wihrs usnem
wallobu ar mannim ta: Zeenigs tehws, ja ar
teem rubbuteem ar meeru ne effat, tad luhdsohs
kratteet to mazziau. Krattu — un selta duk-
kati birst ahra, un kad paraudsiju woi makkah
buhß zauruns, zauruns tai ne bija. Skroh-
deris fahk lohžitees un dukkatus un rubbulus
falaffiht, bet teewais wihrs fakka: Lai lassa,
zeenigs tehws, Zums muhschigi ar scho malku
nauda ne suddihs, uhdeni to eemettuschi winsch
ne grimis un ja arri Zums iskristu, mazzinsch
pats no sewis Zums ees pakkal, tiklabb kâ
ebna. Un kad biju paraudsijis un atraddis, ka
ta irr, fakku to wahrdu — to breefnigu un ne-
gantw wahrdu! — Deews gan to bija dewis —
nemmi welns to wessals! Ze teewais wihrs pa-

flannahs pee semmes un panemm ehnu, un kâ
usflachtu wadmalu gabbalu winsch to fatim,
tad to attinn, kâ ar mehteli ar to apsebs meesu —
un azzimirkli noht! — Un noht bija lungi un
preilenes un furti un sirgi — wiss bija noht,
tikween es ar skrohderi bijam atlikkuschees. —
Un man bija ap siridi, kâ kahdam zilwekam, kas
nemannoht eedams kahdâ pagrabâ, jeb kahdâ
dsillâ bedrê eekriht, mannim mirdseja preeksch
azzim, ittinn kâ dsirksteles skreetu, affinis ar
gwalti zaur dsihlahm tezeje, meefas ta kâ
trihzeja un smaggi man bija us fruhim. Ze
skrohderis usnemim pirmas wallobu, fazzidams:
Augstizeenigs tehws! Zuhßu schelastiba leela,
Zuhßu labbu un mihligu siridi senn efimu atsinnis,
tik jaw Zuhß mannim to naudinu atstahseet, ko
pirmat vazehlu? Utbildu: Wihlais skrohderi!
dabbuki tik dauds tukstoschu, kâ Lewim patihk,
bet weeny leetu mannim swehredams swehre, ka
Zu neweenam no wissa kas irr notizzees, nei
wahrda galliau ne fazzifi. Un kad skrohderis
to bija swehreis, un wehl palikke lassidams
tohs dukkatus, es pats us trakteeri dewohs un
dsirdeju turwu pee trakteera buhdams ar pilnu
rikli blautees: Weenteef! ahu Weenteef!
Jukkum! ahu Jukkum! — No tahs balss
pasinnu, ka kehkscha ta blaustijahs un mannis
eeraudsijusti, schi fahk lahdetees un lemmotees,
ka bail bija dsirdeht. Bet kad tai rohkâs un
khept fahku rubbutus mest, tad palikke kluffu
un fahke mannis aizinahst, lai nahkoht es ehst
un nodsertees u. t. j. p.

No wissa kas bija notizzees, lehsti atsinnu, ka
peeminnetâ trakteeri wais ne warreju palikt.
Man bija bail, ka skrohderis un kehksche taf
mannu baggatibu ne isptahpa, talabb nakit
statta angshenê pahrgullejis, ohtru riht us pil-
fatu dewohs. — Turwu pee pilfata nahzis, man-
nim fastohp waktmeisters, un redsejis ka tik schigli

steidsohs, schis mannim neblauj: Quis', kur eesi? — Ustahjees! kur eesi? — Ulibidu: zee-nigs tehws, esmu Baddsprahgstneeks un eefchu us mahjahm! — Us mahjahm? atbild waktmeisters, woi tad us Baddsprahgstu muischu zelsch eet zaur pilsatu? Pagg' putnin, gan es tewi mahzischu! — Kungs redsejis ka mann plattas biffas bija, pee tahm papreekschu peekehras, bet kad pirksteem rubbuli un dukfati zeeti raudsijahs, un wezzahm biffahm zaurumu isplehjis fahke dukfati birt ahra un es pamasi us preekschu eedams, fahku ar mazzinu krattih, tad waktmeistersa kungs papreekschu kreisu fahju spehris atpakkal fahke lohziites un zelt un atkal pazelt, un kad stihwam mundeerina buhdamam pa gruhti nahze lohziites, tad us zeltcem mettees fahke naudu lassih un rahpus man pakkat wilktees. — Brahl! ta nu mannim sauze wirsu, ne bihstees, ne eij tik ahtri. Un es atbildu: Miblais, zeenigs kungs, esseet schehligi, Zuh's redsat ka par Zuh'su labbu fir di Zums spehju atlihd'sinacht, pahrmaint mannu pass! — Parahd schury, fakka waktmeisters, fahds Taws wahrds? — Ustildu: Jukkum Weenteef! — Jukkum Weenteef, kas tas par ehrmigu wahrdu? Ja mannim 100 dukfatus dohdi, tad Tewim zittu blankat-passi eedohschu, us muhschigeem laikeem derrigu, bet Tewim tad zits wahrds jausneim! Es patlabban, fazzija waktmeisters, scho blankat-passi gribbeju fahdam fungam nest, kas us Wahzsemmi gribbeja reisoht, gan tam zittu apgahdaschu; ar scho pass warri drohschi reisoht; tikween fauzees Baron Schann Schatten.

Waktmeisters gahje faru zellu un es faru zellu eedams, arweenu schohs wahrdu's fauzu: Baron — Schann — Schann — Schatten Schatten, lai tik schohs wahrdu's ne ais-mirstu.

Pilsata eenahzis dewohs us bohtim, kur gatawas wihrischku drahnas pahrdewe, un bohtis eenahzis, waizaju zik katrs mundeers maksaja. Wohtes sellis eeraudsijs tahs drehbes, kas man muggura bija, fahke nesadsirdetu leelu naudu par katru mundeeri prassih, bet kad us pirmu

reis aismaksaju ko prassija, wihrs palikke tik mihligs un paklaufigs, ka luste bija redseht. Gewedde mannis fahda istaba, tur isgehrbohs ka Barons, tikween uhfi truhfe, tee man wehl bija jaudsina. Un isnahzis no bohts us elu pee sewim fazziju: Jukkum Weenteef, Baron Schanne Schatten kur nu eesi? ka nu tewim buhs? Nauda tew irr, passe tew irr, nu warri eet pa wissu pasauli! Ur tahdahm dohmahm laudamees itt nemannoht peeteeku pee diliganza ratteem, un redsu fahdu zilweku warreni isgehrbtu rattus apstattitees un ar pastes puifi ta runnaht, itt ka no weenas gimmenes abbi buhtu. Bet klastaku eestattijees, ko eeraugu? — Sewim labbu un wezzu pasihstamu, eeraugu sfrohderi lohti isgehrbtu un schis mannis pasunis fahk manni apfweizinaht: Miblais Jukkum, kur Tu?... Te es schim prettin: Skrohderiht miblais, ne fauz mannis ta, ne esmu wairs Jukkum Weenteef, esmu Baron Schanne Schatten, un sfrohderim wissu isteizis kas ar mannim notizzees, to luhdsu lai mannim lihds brauz par fullaini. — Us tahm dohmahm jow patlabban stahweju, pa pasauli braukt, fad Zums gaddijahs atnahkt, fazzija sfrohderis. Un kad schim biju faru pass parahdijis, tad sfrohderis, mahzedams wahzissi lassih, atradde, ka neween schi passe bija dohta Baron Schatten fungam, bet arri winna fullainig Eberard Narrewitsch. Nu bija zaurumam eelahps atraste, sfrohderis usnehme to uswahrdu Narrewitsch un abbi norunnajam us Sakschu-seimmi braukt, us Leipziges pilsatu.

Zaur dauds pilsateem isbrauzam zauri, bet ne kur ne farwejamees. Gan daschadi laudis peenahze, jo no brauzejeem dasch tik us ihfu gabalu tais rattos brauze. Bet tur buhtu garra teifschana, ja ir to gribbetu peeminneht, ka katra widda dsihwo, tikween stahstischu ka pa Leipziges pilsatu mannim bija. Leela un jauka tra-teeri ar Narrewitsch kohpa eimettohs, un schis jaw us zellu man bija mahzjis: Ur faru Latweeschu wallodu tahlu ne tikfi un tee mas Leitiski wahrdi, ko grabbsti, Tew arr ne neeka ne palihdsehs, Tewim irr jamahzahs wahzissi

flaidri lasscht un rakstcht, lai tewis noturr par mahzitu wihru, tewim arri jamahzahs franziski, jo wissi Baroni franziski pahrtarus flaita, un tabb Bahzu basnijäs ne nahf, ka tur naw winnu pahrtari. Jaw esnu ar kahdu prafesseera kungu. Tewis labbad runnajis un winni pakrehsliba ik deenas pee Tewim atnahks; esnu winneem eetezis, ka kreewiski kohpä runnajam, tapatt jaw par Satweescheem ne warram teikttes! — Prafesseers pee mannim ik deenas nahze, un bij mehlei nejauks puhlinisch pee Bahzu wallobas. Bahzeeschi daschus wahrduš tä kà elfdani islaisch, zittus wahrduš falka, kà zaur nahsim runnadami; bija leels puhlinisch, bet tapat ismahzijohs.

Kahdä wakkara, kad prafesseera kungs bija patlabban no mannim naudu dabujis, winni mannis jantaja pehz manna wahrda un es teem atbildeju: Mannis sau; aron Schann Schatzten. Tä, fazzija mans skohlmeisters, bet Schatzten tak irr Bahzu wahrds, un Zuhš falkatees Kreewš buht? — Esnu wairak starp Kreewcem dsibwojis, atbildu. — Saprohtu, atbild skohlmeisters, bet Zuhfu wahrds? — falka prafesseers skrohderim....

Kad wahrds beidsahs us itfch, tad jaw to falka no Pohlu dsimmuma? — Tä irr, atbild skrohderis, essam nahfuschki no Pohleem, bet tee Narrewitfchi irr wezzu wezza pamillie pee mums, winni esscht daschkahrt prett wehju puh-tuschki un prett dsennuli laisijuschki, zaur tam Wakzi teem scho wahrdu dewuschki. Saprohtu, atbild skohlmeisters, un panehmis papihri winsch to wissu sawilke kohpä un fazzija: Es to mahjäs wissu kreetni islikfchu pehz kahrtas, tak — no Juuns zeeniga kungi warr dands mahzitees! — Prafesseers, tahds warrens dibbinatajs buhdams, pahrt scho leetu pehz ar trakteera kungu dands aprunnajahs, bet trakteera kungs tam fazzija: pehz ta Narrewitfcha tad winsch irr nerra, un pehz ta Barona, tad winsch, kad faule spihd, us platscha ne eet, un deggoschas swez-zes nekad ne lauj istabä eenest. — Ubrè, falka skohlmeisters, kas tas irr? Pagg' to waijag ismekleht. Gessim ar swezzi us Barona istabu! —

Un eenahfuschki istabä, Barons paleek itim bahlä, un prafesseers fahf stohstitees ar wallobu, un trakteera kungs stahw mutti atplehtis — un skrohderis dsirdejis, ka tee tschufsteja sawä starpä Schatten, Schatten, fahf wallobu usneimt: Neds' nu, kahdi tehwinu irr, woi tad zilwekus ne essat redsejuschki, ko tad nu meklejeet, ko tschufsteet kohpä? — Meklejam, falka schee, kur Barona kunga ehna, kas tas par Schatzten irr, kam ehna newaid? — Neekubihli, falka skrohderis, es esnu zeeniga kunga ehna: Nedsat, kur winni irr, es esnu lihds, kur winni eet, es eemu lihds, winneem uhhs, man uhhs, winneem peeschki, man peeschki, kad winni fleppo, es fleppuju lihds u. t. j. p. Prafesseers falka trakteera kungam: Gessim! tee lautini naw pee pilna prahta! — un isgahje abbi. — Un man kà afmins nowehlahs no kruhtim. Scheit tew paleekama weeta newaid, dohmaju pee fewis, steidsees tik ka no scheijenes teezi nohst. Ur tahdahm dohmahm kuldamees dsirdu ka skann: trapp, trepp, trapp, un eenahf fullainis' ar diwi swezzehin pa durwim. Es schim: ko gribbi? — Schis mannim: esnu dohmajis, ka Zuhš buhtut swezzi pawehlejuschki. Bet azzis schauj mannim wirsu, tad atkal us seenu, pazell brihscham swezzes augstaki, tad atkal semmaki, un eerandstijis ka man pateesi ehnas newaid, stahw wihrs apstulbis un ne no weetas ne kustahs. Ze skrohderis klast: fitt! fitt! ispubsch swezzes, isgrubsch fullaini pa durwim un aisslehd durwis. Ze pa brihtinam dsirdam atkal: trapp, trepp, trapp, un klaudfina stipri pee durwim. Wai-zajam kas irr, un atbild seewischka bals: laideet eelschä, nessu uhdni dsert! — Pa majam brihtinam atkal zits un atkal zitti pee durwim un naw ilgi, redsu sanahf arw:enu wairak laudis ir us celu, un kallus issteepuschki skattahs us manneem lohgeem. Un to redsejis noffummis eesehdohs istabä kahdä faktinä un raudaju pakluffu un wehlejohs buht labba Juffum Weenteef neds' Baron Schatten. Lihds wehlam wakkaram tä buldurejahs pee mannam durwim, bet pirmds gaitds kad wiss' bija kluffu un skrohderis zeetä meegä gulleja, tad panehmu

fawu mazzinu, fakrattiju labbu kaudsi istabâ no dukfateem un schigli fkehju no trakteera un no pilsfata abrà. (Turpliffam wairat.)

Teesas fluddinafchanas.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfts ic. ic. ic., tohp no Dohbeles aprinka teefas sinnamu darrihts, fa tahs Skuiju uhdens-sudmallas Kalnamuischas pagasta pahrbohs, un fa tas pahrbohschanas = termins us to 8tu Merz f. g. nolifts.

Ar Dohbeles aprinka teefas sehgeff un appafschrakftu dohts Felgawâ, 9tâ Webruar 1840. 3

(L. S.) Meeraspreedejs von Derschau.
(Nr. 217.) Registrators Fr. Becker, Sekr. weetà.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfts ic. ic. ic., tohp no Keelas Sezawas pagasta teefas sinnamu darrihts, fa tas schihs muifchas fainneeks Zeesneeku Fahnis Brablis nomirris un fa wiina atftahta manta tiks isdallita; — lai tadeht ikkatris, kam pee tahs atliffufchas mantas kahdas praffifchanas jeb kahda dalliba buhtu, bes kawefchanas 6 neddelu starpâ, prohti lihds 22tru Merz 1840, pee Keelas Sezawas pagasta teefas peeteizahs, jo wehlaq neweenu wairs ne klaufihs. To buhs wehrâ litt! Keelâ Sezawâ, 9tâ Webr. 1840. 3

(Nr. 42.) Smuggu Fehkabs, pagasta wezzakais.
Teefas ffrihweris Ewertâ.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfts ic. ic. ic., tohp no Krohna Bahrbales pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taifnas parradu praffifchanas pee ta Krohna Bahrbalesmuifchas Wigrabu fainneeka Fritz Seebauer jeb pee wiina mantas buhtu, pahr kuru konkurse spreesta, usaijnati, 2 mehneschu starpâ un wisewehlaq lihds 26tu Merz f. g. ar fskaidrahm peerahdischanahm pee schihs pagasta teefas peeteiftees, un fagaidiht to teefa pehz likkumeem spreedihs, jo pehz schi nolikta laika neweenu wairs ne klaufihs. Bahrbales pagasta teefa, 27tâ Janwar 1840. 2

M. Sommer, preekschfehdetais.
S. Seegrün, pagasta teefas ffrihweris.

No Krohna Behrsmuischas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taifnas parradu praffifchanas buhtu pee ta Kreiesmuifchas fainneeka Buhdu Fndrika, pahr kuru mantu parradu deht konkurse no

spreesta, usaijnati, lihds 23schu Merz f. g. ar fawuhim taifnahm praffifchanahm pee schihs pagasta teefas peeteiftees, ar to pamahzifchanu, fa wehlaq neweenu wairs ne klaufihs. Krohna Behrsmuischas pagasta teefa, 7tâ Webruar 1840. 3

(L. S.) F. Gauratneek, peefehdetais.
(Nr. 110.) Heinrich Müller, teefas ffrihw. paligs.

No Kalletes = Masas = Kruhtes pagasta teefas tohp sinnamu darrihts, fa 3schâ Dezember 1839 pee ta Masas = Kruhtes fainneeka Pubzu Uhdama gaischi behrs firgs, to gaddus wezs, ar mellahm fkehpehm un ar mellu asfi peeklihdis. Tas, kam schihs apfihmehts firgs preberretu, tohp usaijnahs, diwu mehneschu starpâ no appafschrakftitas deenas, prohti lihds 20tu Merz f. g., ar labbahm parahdischanas = fihmehm, fa tas firgs winnam peeberr, scheit peeteiftees, un prett barroschanas atlihdifinaschanu fawu firgu prettim nemt; zittadi schihs firgs, pehz Kursemes semneeku = likkumeem, tam par labbu fritihs, kas winnu atraddis. Kalletes = Masas = Kruhtes pagasta teefa, 20tâ Janwar 1840. 2

(L. S.) ††† Grehtenu Miffelie, pagasta wezzakais.
(Nr. 4.) U. Karpiensky, pagasta teefas ffrihweris.

No Krohna Peenawas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taifnas parradu praffifchanas buhtu pee ta Ufshuppes fainneeka Masu Pilschu Kahrlâ, pahr kuru mantu konkurse spreesta, ar fawuhim praffifchanahm lihds 17tu Merz f. g., kas par to weenigu un isfehgschanas terminu nolifts, peeteiftees un teefas spreedumu fagaidiht. Krohna Peenawas pagasta teefa, 18tâ Janwar 1840. 2

(L. S.) ††† Janne Winter, peefehdetais.
(Nr. 30.) Henko, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas fluddinafchanas.

Faun-Seffawas muifchas-trohgu par Jahadem 1840 us arrenti isdohs. Klaktakas sinnas warr pee muifchas waldischanas dabbuht. 3

Tabakas = sehklas un wiffas furtes dahrsja = sehktu warr dabbuht pee

E. W. Fleischer, Felgawâ seelâ eelâ Nr. 147.

Es darru sinnamu, fa es taggadin Fehkabsfättê Seemann funga nammâ pee firgus = platscha, pahri prettim apteekim, dshwoju. 1

E. W. Mahleke,
Selpilles kirspehles mehleris.

W r i h w b r i e f f e h t.

No juhrmallas gubernementu augftas waldischanas puffes: Waldischanas = rahs U. Beitler.
No. 55.